

**21. YÜZYILDA
ANNE BABA
OLMAK**

EFİL YAYINEVİ

**21. YÜZYILDA
ANNE BABA
OLMAK**

NEVZAT ÖZER

21. YÜZYILDA ANNE BABA OLMAK

Genel Yayın Nu.: 195

ISBN: 978-605-4579-66-2

1. Baskı Ekim 2009
2. Baskı Mayıs 2011
3. Baskı Nisan 2014, Efil Yayınevi

EFLATUN Basım Dağıtım Yayıncılık Danışmanlık Yatırım ve Tic. Ltd. Şti.©2014
Efil©2014

Bu kitabın tüm hakları saklıdır.
Herhangi bir şekil ya da yöntemle çoğaltılamaz.

Sertifika Nu.: 12131

Sayfa ve Kapak Tasarımı: Çetin Acar
Baskı ve Cilt: Ayrıntı Basım Yayın ve Matbaacılık Hizmetleri San.
Tic. Ltd. Şti.
Tel: (+90) 312 394 55 90
Sertifika Nu.: 13987

EFİL YAYINEVİ

EFLATUN Basım Dağıtım Yayıncılık Danışmanlık Yatırım ve Tic. Ltd. Şti.
Vedat Dalokay Caddesi, Ulubey Sokak 6/2 Çankaya/Ankara, Türkiye
Tel : (+90) 312 442 52 10
GSM : (+90) 541 232 00 96
Faks : (+90) 312 442 52 12

www.efilyayinevi.com

Yazarla İletişim: www.nevzatozer.net

*Vefakâr ve cefakâr anneciğim,
Hatice ÖZER'in anısına...*

*Sevgili eşim Nagihan,
prensım Kubilay ve
Prensesim Belinay
iyiki varsınız yaşamumda...*

*Bu kitap, hangi meslekten olursa olsun
tüm anne-babalara, anne-baba adaylarına ve
eğitimcilere yönelik yazılmıştır.*

ÖN SÖZ

Anne ve baba olabilmek...

Belkide sorgulamamız gereken en önemli hayati soru... Anne-baba olduktan sonra bu mesleğin geri dönüşü, istifası ya da emekliliği ne yazık ki yok.

21. yüzyılda insan yetiştirmek sanırım biraz daha zor.

Toza toprağa bulanmayan, ninnisiz, dedesiz, ninesiz büyüyen yüzyılımızın çocuklarını nasıl anlayacağız? Onlara nasıl anne-babalık yapacağız?

Nicedir suskun bu çocuklar. Ana-babaların yerine ninni söyleyen oyuncaklar var artık. Duygusuz, hissiz, kalbi olmayan oyuncaklar.

21. yüzyılın çocuğu, televizyonda, canlı yayınlarda bir milyona yakın insanın öldüğünü gördü.

Modern yaklaşım bize “**ilişkinin değil işin öncelikli**” olduğunu söylüyor. Sürekli meşgul anne ve babalarımızı. Bir meşguliyet ve hız asrındayız adeta... Bu çocuklara nasıl ve ne zaman anne ve baba olacağız?

Onların başına bu kadar sıkıntıları biz büyükler getirmişken, bu gencecik yaralı ve hasarlı gönülleri nasıl tamer edeceğiz?

Şu bir gerçek ki yüzyılımızın çocuğu bir önceki nesilden daha stresli, kaygılı, rekabetçi bir kuşak.

Bugün, anne-babalarla çocukların arası açılıyorsa, modernite adına onların bazı özel yaşamlarına müdahale etmekte zorlanıyorsak, teknolojik cihazlar çocuklarımızı emziriyor ve avutuyorsa, devreye elektronik bakıcılar girmişse, tahammül sınırimız alarm veriyorsa, merhameti direğin tepesinden indirmeye başlamışsak, işte burada durun ve gözlerinizi kapatın. İki dakika düşünün. Ve akşam eve gidince kapatın televizyonunuzu, bilgisayarınızı... Oğlunuzu, eşinizi kızınızı alın karşınıza. İlişkilerinizi tekrardan gözden geçirin, bakıma ve tamire alın...

Şimdi, son sığınak ve güçlü bir kale olan aileyi, ana ve babalığı yüceltmek zorundayız...

Asla geç kalmadık...

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	1
ANNE BABA OLMA SERTİFİKANIZ VAR MI?	2
YEMEK TARİFİ VERİR GİBİ ANNE VE BABALIĞI TANIMLAMAK.....	3
ÇOCUKLAR VE GENÇLER NASIL BİR ANNE VE BABA İSTİYOR?.....	4
ANNE DEDIĞİN KADIN.....	5
NİNE VE DEDEDEN YOKSUN ÇOCUKLAR HAYATTA ZORLANIYOR.....	7
ÇOCUKLARIMIZI KİM BÜYÜTECEK?	13
MODERN YAŞAM KADINI FİZİKSELLEŞTİRİYOR?	16
GENÇ KIZLAR BUNDAN ÇOK ETKİLENİYOR.....	17
KAPİTALİST YAŞAM KADINA ERKEĞİN YANINDA EZİLME DİYOR.....	18
İLİŞKİLERİ BAKIMA VE TAMİRE ALMAK.....	20
İLTİFAT ETMENİN ETKİLERİ VE YAN ETKİLERİ	23
AİLECE AYDA BİR TOPLANTI YAPMAK	25
DOĞUM GÜNÜN KUTLU OLSUN.....	27
BENİM ADIM, GÜZEL ADIM.....	30
ÇOCUKLARIMIZA NE SÖYLÜYORSAK ÖYLE OLMA İHTİMALLERİNİ ARTIRIYORUZ	31
KENDİNİ DOĞRULAYAN KEHANET.....	33
MUTLULUK PARFÜM GİBİDİR, KENDİNE BULAŞTIRMADAN BAŞKALARINA VEREMEZSİN.....	35
EŞLER VE ÇOCUKLAR ARASINDAKİ ÇATIŞMAYI ÖNLEMEK İÇİN MATEMATİKSEL BİR FORMÜL BİRBİRİNE YAKIN SAYILAR VE ÖFKELER.....	36
GÜLMEK, GÜÇLÜ VE ETKİLİ BİR İLAÇTIR	39
HATALAR ETKİLİ BİRER ÖĞRENME YÖNTEMİDİR.....	45
SEVGİNİN, İLGİNİN DOZAJI: SABAH 1 + AKŞAM 1 = 2 KAŞIK	48

ELEŞTİRİ BOMBARDIMANI	51
GELECEĞİN SUÇLUSUNU YETİŞTİRMENİN EN BASİT KURALLARI	53
DOĞRU VE YANLIŞ ADRESLER	54
BOŞANMA VE BOŞANMIŞ AİLE ÇOCUKLARI	55
KIYASLAMAK = KİŞİLİĞE MERMİ SIKMAK	58
ÇOCUKLARIN KALBİNE GİRMENİN ŞİFRELERİ	63
ÇOCUKLARINIZA ÖPÜCÜKTE BİLE EŞİT DAVRANIN	66
KIZI EVE GELİNCE AYAGA KALKAN BİR BABA	67
“HIZ” ÇOCUKLARIMIZI VE BİZİ ASABI YAPIYOR	68
YÜZYILIMIZIN ÇOCUĞU VE GENÇİ	71
ŞİDDET, ÇOCUK VE GENÇLERE NASIL ÖĞRETİLİR?	75
İNTERNET KAFELER PATLAMAYA HAZIR BOMBA GİBİ	75
ACIMASIZ, KAVGACI VE ŞİDDETİ BOL GÖREN BİR NESİL GELİYOR	76
İÇERDEKİ TEHLİKE DIŞARIDAKİNDEN DAHA ÖNEMLİ	77
DİNLEMENİN HAYAT KURTARICILIĞI	78
EV YANIYOR! KAPILARI VE PENCERELERİ AÇIN	81
DİKKAT TENCEREDEN YEMEK TAŞIYOR!	82
BUNLARI ASLA YAPMAYINIZ	82
DİKKAT! BULAŞICI HASTALIK: KAYGI	87
YÜKSEK YÜKSEK TEPELER	91
NASIL BİR ANNE VE BABA OLACAĞIMIZ ASLINDA BİZİM ELİMİZDE	93
HADİ BAKALIM YILANCIK! DIŞARI	96
BABALAR... OĞULLARI VE KIZLARI (BABA KAVRAMININ ÖNEMİ)	98
BİR BABANIN ÇOCUĞUNA ÖĞÜTLERİ	102
BENİM BABAM SENİN BABANI DÖVER	103

PATLAMAYAN MISIRLAR, AÇILMAYAN ÇOCUKLAR.....	105
SEVGİ VE İLGİDE ŞARTA MARTA HAYIR.....	106
KONTROLSÜZ TEKNOLOJİ, TEKNOLOJİ DEĞİLDİR.....	110
ZAMAN YİYEN CANAVAR: TELEVİZYON.....	114
DİZİ FİMLER DİZGİNDEN ÇIKARIYOR.....	116
DEĞİŞİK ANNE VE BABA MODELLERİ.....	119
SEVGİYİ ESİRGEMEK YA DA ERTELEMEK.....	125
GEREĞİNDEN FAZLA FEDAKÂRLIK GÖSTERMEK.....	127
HAREKETLER SÖZLERDEN DAHA YÜKSEK SESLE KONUŞURLAR....	129
“ZOR”UNLULUK İFADE EDEN CÜMLELER KURMAK.....	131
HAYAT: BİR ÖĞRETMEN, BİR LABORATUAR.....	132
ÇOCUĞUN ÖZEL HAYATINA VE MÜLKİYETİNE SAYGILI OLMAK.....	136
KUCAKLAR, ÇOCUKLARIN OTURULMASI İÇİN YARATILMIŞTIR.....	138
KİŞİLİK OLUŞUMUNDA EBEVEYNLERİN ROLÜ.....	140
SENİ SEVİYORUM YA DA “I LOVE YOU”.....	141
ERGENLİK ÇAĞI... MUTLULUK ÇAĞI.....	144
AĞIZIMIZA KOYDUKLARIMIZA VE AĞIZIMIZDAN ÇIKARDIKLARIMIZA DİKKAT ETMEK.....	149
OKULA GELMENİN ÖNEMİ.....	150
NE SÖYLEDİĞİNİZ DEĞİL, NASIL SÖYLEDİĞİNİZ ÖNEMLİ.....	153
BİRİ BENİ ANLATSIN.....	155
ANNELERE VE BABALARA YÖNELİK TANIMA TESTİ.....	158
NAZİK, ZARİF VE NEZAKETLİ OLMAYI İLK ÖNCE AİLEDE VERMEK.....	159
HAYATIMIZ SINAV... (SINAV ÇOCUKLARI VE EMPATİ).....	162
BİZİMKİSİ BİR APARTMAN HAYATI: GRİ, MAT.....	167

ÖNCE ANLAMAYA ÇALIŞMAK, SONRA ANLAŞILMAYI BEKLEMEK.....	172
TIRNAKLARINI YİYEN ÇOCUK, SİZE BİR İŞARET VERİYOR	174
DOKTOR: "MÜJDE! BABA OLUYORSUN"	176
YALAN SÖYLEMEK.....	177
SORUMLULUK BİLİNCİ KAZANDIRMANIN ÖNEMİ	180
OKUMAYAN ANNE VE BABA OLMAK.....	186
TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ	187
ÇOCUĞU SADECE SINAVLARLA DEĞERLENDİRME ÇIKMAZI.....	188
YAKLAŞAN SINAVLARA KARŞI NELER YAPACAĞIZ?	190
ÖNCE VELİLELERİMİZE:	190
SONRA ÖĞRETMENLERİMİZE:	191
VE... ÖĞRENCİLERİMİZE:.....	191
ÇOCUKLAR EGOİST OLUYOR...	192
"ÜZÜM ÜZÜME BAKA BAKA KARARIR" (ARKADAŞLARINI TANIYIN)	194
ENGELLİ ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLER.....	197
BİR ÇOCUKTAN SESLENİŞ ("BENİ YETİŞTİRİRKEN VAZGEÇECEĞİNİZ 10 ŞEY")	199
BEN SENİN YAŞINDAYKEN...	200
TÜRK USULÜ PEDAGOJİ	202
ÇOCUĞUNUZUN OKUL BAŞARISINI ARTIRMAK İÇİN.....	204
SABAH KAHVALTISINDA CİPS VE KOLA VAR.....	208
SON OLARAK	210
SEVGİLİ ANNE VE BABALAR,	210
KAYNAKÇA	212

GİRİŞ

Her şey, büyük bir heyecan ve sabırsızlıkla hastane koridorunda beklerken, bir hemşirenin yanınıza gelip “Gözünüz aydın, baba oldunuz!” demesiyle başladı. Sonra, anne kendine gelince, yine aynı cümleler döküldü hemşirenin ağzından... Ve yavrusunu bağrına basan anne, ilk “İnga” sesinin vermiş olduğu tarifsiz mutluluğu derinden yaşamaya başladı...

Evet, artık anne ve baba olunmuştu. Bu mesleğin istifası ve emekliliği yoktu... Uzun, zahmetli ve bir o kadar da kutsal bir yolculuğa ilk adım atılmıştı. Sonra hemşire kayıtlara geçti ve babaya sordu “Mesleğiniz nedir?” Babanın cevabı, kısa ve anlamlı olmalıydı:

o Mesleğim Baba... o Mesleğim: Anne...

Ben, anne ve babalığı birer meslek olarak görüyor ve böyle olduklarını savunuyorum. Tıpkı hâkimlik, öğretmenlik, mühendislik meslekleri gibi. Açın, bakın; dini, ahlâki eğitim kitaplarının birçoğunda anne ve babalığın önemi üzerine sayısız yazı ve makale görürsünüz. Anne ve babalık özel bir meslektir. Her mesleğin kendine has birtakım gereklilikleri, alt yapıları, uğraş alanları ve nitelikleri vardır. İşte anne ve babalık da böyle bir şeydir. Anne ve babalık, biyolojik bir zorunluluk olmamalı... Bir meslek olarak nitelendirdiğimiz anne ve babalığın incelikleri, püf noktaları, nasılları, nedenleri, gibi birçok şeyin anneler ve babalar tarafından bilinmesi, öğrenilmesi gerekiyor. Binnur Yeşil Yaprak hocamın güzel bir yazısı, bizim ne anlatmak istediğimizi özetliyor sanki.

ANNE BABA OLMA SERTİFİKANIZ VAR MI?

“Anne baba olma” insanda var olan biyolojik bir yeterliliktir. Ama ‘iyi anne baba olma’ öğrenilmesi gereken bir durumdur. Bu bir sanat, bir meslek ya da bir beceri olarak düşünülebilir. Nasıl nitelersek niteleyelim, artık günümüzde bütün meslekler ve sanat dalları ya da herhangi bir alanda beceri kazanmak uzun bir eğitimi, bilimsel ilkelerle çalışmayı, zaman ve enerji harcamayı gerektirmektedir.

Bina yapan mühendisi, makineyi tamir eden teknisyeni, doktoru, kimyageri, okulda eğitim veren öğretmeni yetiştiriyoruz. Aldıkları eğitimin yanı sıra, yeterliliğini kanıtlaması için sınavlar yapıyoruz. Yeterli bulmazsak işe almıyoruz. Araba kullanmak isteyenlere ilkokul diplomasıyla birlikte sürücülük ehliyetini şart koşuyoruz.

Peki, anne babalık gibi önemli bir mesleği–sanatı icra edenlerden ve toplumun geleceğini oluşturacak olan çocuklarımızı yetiştirenlerden ne istiyoruz? Hiçbir koşulumuz yok. Ne ilkokul diploması, ne çocuk yetiştirme ehliyeti, ne de anne babalık sertifikası!

Doğrusunu söylemek gerekirse, önceden hazırlanmadan anne baba oluyoruz ve genellikle bu işi yaparken öğreniyoruz. Ne yazık ki, bu sınamaların sonucundaki yanılgıların bedelini, sadece yeni yetişen nesiller değil, toplumca ödüyoruz.

O halde “iyi anne baba olmanın çaba, enerji ve zaman harcanarak öğrenilebilecek bir sanat, bir

beceri olduğu yaklaşımı benimsenerek ‘anne baba eğitimi’ hizmetleri gerçekleştirilmelidir” (Binnur Yeşil Yaprak)

“Bana iyi analar verin, size mutlu bir toplum vereyim” (Napolyon)

YEMEK TARİFİ VERİR GİBİ ANNE VE BABALIĞI TANIMLAMAK

Son zamanlarda aileye yönelik kitaplarının sayısı hızla artıyor. Bu doğal olarak, hem anne ve babalar hem de bizim için sevindirici bir durum. Ancak karşımıza o kadar ilgi çekici ve şaşırtıcı kitaplar çıkıyor ki, anne ve babalığı melek gibi uhrevi bir kılıfa sokup, hata ve olumsuz bir şey yapmaması gereken bir varlık gibi ele alıyorlar. Bazı başlıkları aktarıyorum sizlere: Süper Anne Olmak, Yedi Günde Kusursuz Çocuk Olmak, Kusursuz Anne ve Babalığa Adım, Harika Çocuk Nasıl Yetişir? gibi.

Ben; önce bir insan ve âcizane bu işlerle uğraşan biri olarak kendimi de kusurlu, hata yapabilen, duyguları ve düşünceleri ara sıra alevlenen, gerilen, hislenen bir organizmayım. Aynı şeyler çocuklarımız ve gençlerimiz için de geçerli değil mi? Zor ve önemli olan ise, bu duyguları kontrol altına almak, muhtemel çatışmaları çözmek için taktikler geliştirebilmek gerekir ki, işte bunları yapabiliriz.

Bu kitapta anne ve baba eğitimi konusunda sizlere yemek tarifi verir gibi anne ve babalığa yönelik klişeleşmiş kavramlardan ziyade ebeveynlerin, ninelerin, dedelerin ve hedef kitlemiz olan öğrencilerimizin de elini taşın altına koymasını istiyoruz.

Amacımız, insan denen organizmada bir sorun varsa, onu yanı başındaki, yakınındaki sosyal çevresiyle ele almak, bireyi bir bütün olarak değerlendirip ve bu bütün içinde varsa problemleri ele almak suretiyle sorunları doğru teşhis etmektir. Bu nedenle ruh sağlığının temelinde, birçok farklı kişilik özelliklerine rağmen bir bütün olan insan organizmasının dengede bulunuyor olması yatar. Bu bütünlük bozulduğu an ise psikolojik sorunlar ortaya çıkar ki, bu tüm aileyi ve onu yaşayan bireyi sıkıntıya sokar. Hastaneye gittiğimizde doktorun ilk yaptığı şey teşhisini kolaylaştırmak için tahlilleri istemesidir. Tahlil olmadan, sorunların kaynağı iyi tespit edilmeden söylenecek her cümle afakî kalır. Bizim de amacımız anne ve babalığa yönelik, çocuklarımıza, gençlerimize nasıl davranmalıyız, nelere dikkat etmeliyiz hususunda bir farkındalık yaratmaktır.

ÇOCUKLAR VE GENÇLER NASIL BİR ANNE VE BABA İSTİYOR?

Şon zamanlarda yapılan birçok araştırmada şu nokta hep öne çıkıyor. Gençler ve çocuklarımız nasıl bir anne ve baba istiyor? İşte yapılan araştırmalarda öne çıkan başlıklar: “Gençlerimiz matrak, anlayışlı, esprili, hoşgörülü, komik, asık suratlı olmayan, özelini ailesine açabileceği, arkadaşı değil ama arkadaş-

ça davranan, tatlı-sert anne ve babaları” daha çok seviyor ve bunların özlemini çekiyor.

Her dönemim belli bir paradigması yani o dönemde, o yüzyılda hakim olan dünya görüşü vardır. 21. yüzyılda hakim olan ya da olmasını dilediğimiz genel bakış budur. Önce gençlerimizi biz anlayacağız. Buradan şu noktayı da vurgulamak gerekir ki, o da; “Önce kim kimi anlamalı? Çocuk mu aileyi, ailemi çocuğu?” Buradan çıkacak yargı, önce biz onları anlamalı, sonra onların bizleri anlaması için fırsatlar ve imkânlar sunmalıyız. Onlar hayatlarında bir kere çocuk olacaklar, bir kere ergenlik çağlarına girecekler. Tıpkı bizim gibi...

Eğer hep haklı ve akıllı olmak gibi bir gayretiniz ve çabanız varsa ve bunu aile üyelerinin içinde her fırsatta dile getiriyorsanız, lütfen bu özelliğinizden vazgeçin. Siz anne ve baba olarak unutmayın ki, melek değilsiniz. İnsan olarak eksikiz, noksanız... Ara sıra siz de hata yapın çocuklarınızın karşısında. Onlar yakalasin sizin hatalarınızı, onlar gündeme getirsin eksik yanlarınızı. Burada siz onlara aynı zamanda şunu da öğretiyorsunuz. Çatışma çözme becerilerini, yanlışlardan doğruyu bulma farkındalığını ve annenin de babanın da ara sıra hata yapabileceklerini...

Unutmamak gerekir ki “Nasıl bir anne ve baba olacağız” bizlerin elinde...

ANNE DEDIĞİN KADIN...

Anne dediğin kadın, meleğin ete kemiğe bürünmüş halidir,

Sarıldığında geçmişini hatırladığın cennet gibi kokan kadın,

Seni bu dünyada karşılıksız tek seven kadın,

Seni 24 saat merak eden, evlatlarının ismini hiç karıştırmayan, sığınacak en güvenli liman olan kadın,

Her zaman açık kalan tek nöbetçi eczanedir, o

Emekli olmayan ve istifa etmeyen tek kadındır o,

Göbek bağı kopsa da yürek bağı asla kopmayan, sevgi dolu fedakâr insan dışısidir o,

Seni canımdan seviyorum dediğinde hiç şüphe edilmeyen tek insandır o,

Seni içinde taşıyan, senin yüzünden kusan, acı çeken, kilo alan, gözlerinde maskeler oluşan; ama bundan hiç şikâyetçi olmayan tek insandır o,

Eve gelmediğinde asla uyumayan, gece 12 de olsa karnın açmı? bir iki yumurta pişireyim mi kara, sarı, aslan oğlum diyen,

Babalarımızla, sevdiğimiz kızlara ve bizi üzen, bize haksızlık eden herkese karşı ücretsiz avukatlık yapan bunun karşılığında tek kuruş istemeyen merhamet timsali,

Kurban olurum derken ciğeri ve gözleri patlamaya gelen tek insan,

Sen hasta olduğunda, üzüldüğünde, sevindiğinde, ağladığında seninle aynı duygulara sahip içi dışı bir, sağı solu oynamayan tek insan,

Yeri geldiğinde laf sokma sanatında üstüne olmayan,

Konu evlatları olduğunda nezaketi muzaketi aramayan, betmeni, hemani, süper mani halt eden tek kahramandır o,

Sıkıştığında, kırıldığında, canı yandığında haksızda olsa "ben senin ananım" seni 9 ay karnımda taşıdım diyerek elini kolunu bağlayan demagoji ustasıdır o,